2-a Jaro, N-o 23 (75) APERAS S.A.T. SEMAJNE 4. Marto 1926

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

Sidejo de la Redakci-Komisiono: Colmstrasse 1, Leipzig-Stötteritz (Germ.) | Sidejo de Ekzekutiva Komisiono de SAT 23, rue Boyer, Paris XX | Administranto: R. LERCHNER Colmstrasse 1, Leipzig-Stötteritz

Laboristaro kaj faŝismo

Ju pli granda la disfalo de lando en politika kaj ekonomia rilatoj, des pli diversaj partioj kun pli aŭ malpli serioza fundamento ekfondiĝas..

La plej grava, kaj por la laboristoj danĝera movado, kiu post la mondmilito fondiĝis, estas la faŝismo. La faŝista movado ne estas unika, eĉ male, en neniu alia politika partio troviĝas tiom da diversaj tendencoj kiel en la "antikapitalista" movado de la faŝistoj. En ĝi estas reprezentataj la plej diversaj elementoj, de "veraj" 100procentaj patriotoj kaj pranaciuloj ĝis moderna etburĝa faŝismo.

La endanĝeriga stato, kuŝanta en la faŝista movado por la laboristaro ne estas la multaj arsenaloj pli aŭ malpli sekretaj, kiujn ili posedas. Ankaŭ ne el la propagando antisemita ĝi rezultiĝas, kiu cetere jam estas malnova afero. Mi nur rimarkas, ke ĝis nun la antisemitismo ne domaĝis al la hebreoj. Se tio estus, inverse neniu hebreo plu ekzistus sur la tero. Oni ja kelkfoje liveris provojn de ekstermadoj hebreaj. En Hispanio oni ilin radikale ekstermis kaj en Rusio oni purigis tutajn provincojn de la diablo kaj hebreoj. Sed malgraŭ tio oni povas konstati, ke la rezultoj de tiaj ĥirurgaj procesoj ne estis tiel, kiel ili nun estas sopirataj de la faŝistoj. La faŝista danĝero ankaŭ ne konsistas el la diversaj konspiroj kaj atencoj kontraŭ laboristoj kaj ties propraĵo.

La efektive granda, kaj serioza danĝero de la faŝista movado estas, la evoluo de la nacisocialista partio kiel amaspartio, uzurpante ne nur la etburĝularon, sed

ankaŭ larĝajn proletarajn amasojn, precipe en Germanio.

La faŝistoj ne sukcesas varbi laboristojn pro ilia kontraŭrevolucia karaktero. Ili sukcesas, ĉar taktike kaj demagoge ili agas, kovrante ilian monarkistan kernon per revoluciaj frazoj. Ili propagandas per signaldiroj, kiujn eĉ komunistoj trankvile povus apliki.

Ili fulmotondras kontraŭ rabema kapitalo kontraŭ la impostoj troaj ktp. Kaj tio estas la kaŭzo per kiu certa parto de la laboranta popolo estas logata al ili.

Sed tio nur estas ilia teorio, la praktiko montras tute alian vizaĝon. Rigardu tien, kie la faŝistoj uzurpis la potencon ŝtatan. Kia teroro regas kontraŭ la laboristoj. Komparu Italion, la patrolandon de la faŝismo, rigardu al Hungario ktp.

Sennombraj estas la viktimoj de ilia terorreĝimo, ne priskribebla la detruo de la laboristhejmoj kaj sindikatoj. La gazetoj katenitaj, balota batalo perfortita, regas trompo kaj korupcio. Ke hodiaŭ la faŝista movado en certa grado plimalgraviĝis, tio ne estas merito de la laboristoj. Bedaŭrinde ne. Ke hodiaŭ faŝismo ne plu estas tiom aktuala tio estas tute historia evoluo. La hodiaŭaj potenculoj, la posedantoj de fero kaj karbo ne plu bezonas ĝin. Regas nun denove enseligita "pezindustrio", internacie forte interligita. Faŝista movado pro la nuntempa "superfluo" kaj internaj kontrastoj mortiĝos, por denove ekstariĝi se tempo postulas. Tiam grandkapitalismo denove monsubtenas ilin por sklavigi la laboristojn. Kaj la laboristaro ege tion devas observi, por malebligi la renaskiĝon de la mortigista bando. Ni kutimiĝu lerni el la faritaj eraroj.

Voko.

ĈIU PROLETO EN FAŜISTA TENDARO — KONTRAŬULO DE L'KLERA PROLETARO!
PLENUMO DE DEVO GRAVEGA POSTULAS — KE NI LIN EL TIU TENDARO ELTIRAS!

Ekonomia stato en Anglio

La laboristoj sin organizas en sindikatoj por sin protekti, sed same faras l' posedantoj.

La dungantoj limigas produktadon (kaŭĉuko, teo . . .) por altigi prezojn kaj ankaŭ por kontraŭstari la postulojn de sindikatoj por pli alta salajro. En kelkaj landoj ili celas ankaŭ senleĝigi la sindikatojn. Ili malebligas al laboristoj, kiuj laboras ĉe ili, aparteni al sindikatoj, kiel tio okazas en kelkaj gravaj trustoj de Usono. Aŭ ili tute ne rekonas sindikatojn, kiel en Danio, Svedio antaŭ la milito.

Estas metioj en kiuj la virinoj superas en nombro la virojn. Tiuj tenas la salajron sur malalta nivelo por la tuta metio. Tiuj metioj estas nomataj "ŝvitigaj metioj". Virina sindikato ne estas tre ofta, ĉar virinojn organizi estas tre malfacila afero.

En 1908 estis starigita Metia Konsilantaro, kies devo estas zorgi pri 3 milionoj da laboristoj, t. e. $\frac{1}{5}$ parto de la tuta laboristaro. Ĝi fiksas la minimuman salajron, ankaŭ havas povon devigi la laboristojn submetiĝi al la dungantoj.

Por limigi la ŝvitigemon de la posedanta klaso, la parlamento faris ankaŭ leĝojn fabrikajn, sanigajn kaj asekurajn, kaj pagas al inspektoroj, kies devo estas zorgi pri plenumo de tiuj leĝoj.

Por forigi disputon inter dungantoj kaj la laboristoj en kelkaj landoj de Brita Imperio estas tiuj rimedoj:

1. Metia Konsilantaro.
2. Repaciga Konsilantaro, konsistanta el reprezentantoj de la dunganto kaj de laboristaro. Ĝi aranĝas laborkondiĉojn, salajron ktp. por certa tempdaŭro, kiel ĉe la fervojaj kompanioj kaj fervojistoj.
3. Publika Enketo al diversaj fakoj en la industrio, por eltrovi kiun salajron la industrio kapablas pagi, kiel ĉe la karbministoj.
4. Repaciga Konsilantaro kies decido estas deviga, kiel en Nov-Zelando. Tie tiu aranĝo tute malsukcesis. Dum la milito (1915) la brita registaro provis enkonduki tiun aranĝon per Municia Leĝo ĉe karbministoj de Kimrio. Laŭ ĝi, vi agas kontraŭ leĝo, se vi ne daŭras labori sub la nunaj kondiĉoj, kaj vi riskas esti enkarcerigata. La ministoj provokis la ĉefministron apliki tiun leĝon, ili strikis por pli alta salajro. Ili ĉesis labori. La registaro devis cedi, ĉar ne ekzistas eĉ dekono da necesaj pundomoj por enteni tian nombron da leĝrompantoj.

La nivelo, kiun difinas la Metia Konsilantaro, la Senlaborula Asekuro kaj la Zorgantoj pri Malriĉuloj, estas la normo de minimuma salajro ankaŭ por sindikatoj. La salajroj de sindikataj membroj estas treege malaltaj, tamen estus pli malaltaj, se ne estus sindikatoj.

Produktado daŭras fali, kaj multaj ekonomistoj timas, ke ne sufiĉos produktaĵoj por la bezono de loĝantaro.

Klariĝas pli kaj pli, ke socio entenas du antagonismajn klasojn, kies interesoj estas neakordigeblaj. Por mildigi la konflikton la dungantoj proponas al la laboristoj a) partopreni en la profitoj, b) aŭ kunestri la entreprenon. Ambaŭ tiuj proponoj nemulte taŭgas por agordigi la malamikojn (laboron kaj kapitalon); kaj ili estas ja bagateloj en la malharmonio de la nuna socio.

Municipalaj[1]) aŭtoritatoj kaj Kooperativaj Societoj pagas al la laboristoj modelajn salajrojn, al kiuj laboristoj celas ankaŭ en privataj entreprenoj.

La senlaboruloj ricevas pro la Asekura Leĝo: viro 18 ŝilingojn, kun edzino 5 ŝ. pli kaj po infano 2 ŝ. pli; virino 15 ŝ.; junul(in)o 7 ŝ., 6 p. Tiu normo estas aplikata naciskale.

Lokaj komitatoj, kiuj zorgas pri apliko de tiu leĝo, al amaso da homoj rifuzas tiun helpon. Precipe suferas la fraŭlaj personoj, kiuj loĝas kun siaj parencoj. La komitatoj iras por helpo al la loka Zorgantaro pri Malriĉuloj, kies simpatioj varias laŭ distriktoj. En laboristaj kvartaloj la plejmulto da Zorgantoj estas el la laborista klaso, kaj ili kompare bone helpas.

Jen tipa helpa skalo de Zorgantoj pri Malriĉuloj:

Junio 1924—1925

edzo kun edzino	funt.	1 00/0
„ „ „ kun 1 infano .	„	1 06/6
„ „ „ „ 2 infanoj .	„	1 11/6
„ „ „ „ 3 „ .	„	1 18/6
„ „ „ „ 4 „ .	„	1 19/0
„ „ „ „ 5 „ .	„	2 02/6
„ „ „ „ 6 „ .	„	2 06/0
fraŭlo, loĝanta kun familio . .	„	0 10/0
„ „ aparte	„	0 12/6
plus lupago, maksimume . . .	„	0 12/6
karbo somere	1/2	kolovato
„ vintre	1	„

El tiu sumo, la mono ricevata de la Asekuro, estas deprenata. La tuto ne povas esti pli ol funt. 3 semajne. Tiu pago varias laŭ distriktoj. En kvartaloj reakciaj, kie troviĝas la komercistoj kaj butikistoj, la malriĉuloj suferegas; ili ricevas tre malmulte. Kaj gefraŭloj ricevas nenion. La plej alta sumo al kiu rajtas homo, kiu iris militi por sia "reĝo kaj lando" kaj ricevis malsanon aŭ vundon, ne kapabla plu labori, estas pensio je funt. 2. Se li havas familion, li tute same ne ricevas pli. Al asekura mono li ne rajtas pro tro longa senlaboreco. Li iras por helpo al Zorgantoj pri Malriĉuloj. El la sumo, kiun tiuj permesas al li kaj lia familio, ili deprenas la pension, ricevita pro domaĝo. Ili deprenas ankaŭ ĉiujn enspezojn, kiujn hejmen portas aliaj anoj de la familio. La helpo donata estas parte en mono parte en biletoj, ŝanĝeblaj por manĝaĵoj.

En multaj industrioj la salajro varias de funt. 2 ĝis funt. 4 semajne. Do, oni vidas, ke tiu helpo estas ne tre avantaĝa. Helpmono de familio kun unu infano estas funt. 1 6/6, la lupago ĉirkaŭ 10 ŝ., bileto por la karbo 2 ŝ. 6 d., sume ĉirkaŭ funt. 2 semajne. Por pli granda familio la enspezo estas pli granda.

La daŭranta krizo montras neniun signon de ebla ŝanĝo. La produktado de bazaj industrioj estis por:

	1924	1925	1913
karbo	92.2	88.2	100
fero kaj ŝtalo	86.7	76.2	

[1]) Komunumaj.

La inĝeniera kaj ŝipkonstrua industrioj postulis plialtigon de salajro je funt. 1 semajne. La ministoj — ĝeneralan plialtigon de salajro. La lanaj metioj 10 % pli; la fervojaj la plenumon de la tuta skalo de la programo.

Pere de la ĉefministro, la dungantoj respondis la 30. julio, ke la salajroj en ĉiuj industrioj devas fali. Kaj ili ja komencis faligi la salajrojn, komencante per ministoj po 1 funt. monate. La dungantoj deklaris lokaŭton por devigi 5 % falon de la salajro de la lan-laboristoj. Ili minacas al la karbministoj. Ili proponis al la fervojistoj, ke ili "memvole rabatu" 5 %. Tiuj minacoj haltis, kiam la ministoj kontraŭstaris al la terposedantoj, kaj tiamaniere donis subtenon al aliaj ĉefindustrioj.

La vivkosto por 1925 estis 75,6 % super nivelo 1914 (100), sed en 1924 estis 74,7 % super la sama nivelo.

La salajroj por tiu jaro falis je 4 milionoj da funtoj, spite tia plialtiĝo de la vivkosto.

La senlaboreco inter la sindikatanoj kreskis de 8,7 % en 1924 ĝis 10,5 % en 1925. Estis 9 % en januaro kaj 11 % en novembro. Tio ne enkalkulas la nombron, kiu laboris neplenan semajnon en la kotona industrio, nur $39\frac{1}{4}$ horojn semajne, kaj en aliaj.

La sumoj ricevitaj, kiel subtenon de la Senlaborula Asekuro kaj de Zorgantoj pri Malriĉuloj:

	S. A. funtoj	Z. M. funtoj	en tute funtoj
sept. 1925	1 336/155	1 220/500	2 256/655
sept. 1924	1 199/316	1 045/900	2 245/216
pliiĝo en 1925	136/839	174/600	311/439

La nuna situacio estas pli malbona, ĉar por 2 monatoj de sept. ĝis novemb. en 31 distriktoj estis 56000 pli da homoj, kiuj postulis helpon.

La stato de diversaj kompanioj ne malpliboniĝis. Kontraŭe, ili faris pli da profito ol dum la antaŭa jaro. Laŭ la "The Economist" la meza profito de pli ol 1000 kompanioj estis:

1920	1921	1922	1923	1924
11,9 %	11,8 %	8,6 %	9,0 %	9,5 %

La krizo de 1921 montriĝis en 1922.

1924	jan. ĝis sept.	1150	kompanioj	9,6 % prof.
1925	„ „ „	1150	„	10,0 % „
1924	ellaso de nova kapitalo	funt.	215	milionoj
1925	„ „ „ „	„	320	„

Tio estas en rekta kontrasto al la daŭra krizo, kiu estas perfortita sur la laborista klaso.

El tio ni konkludas, ke a) dum 1925 estis falo en la brita produktado. Ĝi estis eĉ malpli ol la malalta nivelo de 1924; b) tio kaŭzis pli da sufero al la tuta laborista klaso, nome senlaborecon, neplenan laborsemajnon kaj netolereblajn kondiĉojn por la senlaboruloj; c) tiu malaltiĝo ne malbone efikis al la kapitalista klaso, ilia profito estis pli alta ol en 1924.

Laŭ "Laborista Blanka Ĵurnalo" 16 'La Industria Krizo'. *I. Floro, 3398*

Mallongaj informoj el la sindikata movado

La membra proporcio de l' sindikataj tendencoj

Pri tiu afero ni povas ĉerpi jenajn interesajn ciferojn el la organo de germanaj libro-presistoj:

Fine de 1921 ĉiuj sindikataj tendencoj entute kalkulis 46 milionan membraron, en 1922 malpliiĝis la anoj ĝis 41 milionoj kaj 1923 estis ankoraŭ nur 36,5 milionoj da sindikatanoj.

La tendenca diferenco evidentiĝas el sekvanta tabelo. Do laŭ milionoj nombris:

	1921	1923
La Amsterdam'a tendenco	22,4	16,5
La komunistaj sindikatoj	7,0	5,2
La kristanaj sindikatoj	3,8	2,4
La sindikalistaj sindikatoj	1,3	0,4

La membra perdo ne laste estas la rezulto de l' multaj ekonomiaj krizoj. Nun estas observebla rea kresko.

La supereco de l'anglaj sindikatoj en la "Intern. Sind. Asocio"

La anglaj sindikatoj laŭ kvanto membra havas la gvidan rolon en Internacia Sindikata Asocio. La sindikata organo entenas tre detalan raporton pri la stato de l' sindikatoj en Anglio, kaj ne estas senvalore iom ĉerpi el tio.

Ankaŭ Anglio travivis gravan membran malpliiĝon kaj nur en 1924 ree ekkreskis la anaro. Dum en 1918 6533000 gelaboristoj apartenis al la anglaj sindikatoj, estis 1924 nur 5531000. Ĉar la evoluo ankaŭ en la lasta tempo daŭris, supozeble la truo en la nombro de 1918—1924 nun estas pleniĝinta. La nombro da organizaĵoj konigas jena tabelo:

Jaro	Nombro de l' organizaĵoj je la jarfino	Nombro de l' organizaĵoj			Pliaŭ malplio
		nove-fonditaj	likvid-itaj	kun-fanditaj	
1920	1864	119	33	82	+ 4
1921	1251	45	73	85	—113
1922	1203	28	40	36	— 48
1923	1161	16	42	16	— 42
1924	1155	26	18	14	— 6

La germanaj sindikatoj devas pagi la strikon

La entreprenistoj de karbminejo en Oelsnitz (Saksio), kies laboristoj strikis pasintjare, turnis sin akuzante al la distrikta juĝejo kaj postulis rekompenson pro la suferinta malprofito. Kaj jen! — la juĝistaro sindoneme pravigas la senhavajn (!) entreprenistojn, kondamnante kelkajn sindikatajn estrojn por rekompensa sumo de 19933 markoj krom 2 procenta rentumo pro prokrasto. — Tiu okazaĵo sufiĉe montras, ke en Germanio ne ekzistas libereco por laboristaj organizaĵoj, kiun belvorte garantias la konstitucio. — Perforto triumfas super la justeco!

Por ke ne ripetiĝu tia skandaleca juĝo, la germanaj sindikatoj plej rapide devas starigi la necesan unuecon!

La religia eldonejo de germana sindikata asocio

En stranga maniero la supreskribita eldonejo forlasis la spiritan bazon de l' batalo proletara konsiderante la "Novan Testamenton" grava verko etika kaj la fakton, ke religio estas "privata afero", ĝi transprenis ĝian eldonadon, varme rekomendante la aĉeton al la sindikataj membroj. La etikaj temoj de l' "Nova Testamento", kiujn hipokriteme predikas burĝaro kaj pastraĉoj, ja resumiĝas en tio, ke la malriĉuloj, pacience suferu, ke ĉiu estu kontenta pri sia sorto, tiam dio favoreme ilin akceptos en sian regnon. Ankaŭ oni amu siajn malamikojn (burĝaron?) kaj ne tuŝu riĉecon. Kaj la diroj bibliaj: "Donu al la imperiestro kio estas lia", efikas kiel moko al la germana proletaro, kiu nuntempe energie batalas por tuta senposedigo de l' iamaj regintoj. — Tio estas la danĝera etiko de l' biblio!

Kiel oni komprenu "religio estas privata afero"? Nu, certe nur tiel, ke religio nenion plu koncernsa la ŝtaton.

Por la proletaro biblio estu la socialismaj dokumentoj kaj religio ekstermenda malbono. Tion la gvidantoj de l' "Eldonejo de Germana Sindikata Asocio" skribu al si en la albumon! *E. M. 1072*

Mizero en Nederlando

Kiel oni vivas en la torfregionoj

Unu el la plej malriĉaj partoj de Nederlando estas la provinco Drente, maldense loĝita, nekulturita regiono. La grundo de ĉi tiu provinco estas sabla kaj torfeca, la sola industrio estas la torffosado. Malriĉega estas ĉi tiu regiono. La laboristoj estas malbone pagataj, ili loĝas ofte en el torfo kaj sablo faritaj domaĉoj en mizeraj kaj malhigienaj kondiĉoj.

Nun jam delonge regas senlaboreco en ĉi tiu regiono. Senlaboruloj ricevas etan porsenlaborul-subtenon. Profesiaj organizaĵoj preskaŭ ne ekzistas ĉe ĉi tiuj tre malkleraj laboristoj. Organizita rezisto al la malbonaj vivkondiĉoj do ne okazas. Troa mizero kaj troa malhavo igis ĉi tiujn homojn indiferentaj kaj apatiaj. Nun ili preskaŭ formortas kiel viktimoj de la mizerego . . .

Burĝaj ĵurnalistoj faris viziton al ĉi tiu regiono kaj skribas i. a. jene:

"Ni enrigardis multajn de ĉi tiuj kabanetoj kaj ankaŭ foje parolis kun la loĝantinoj — la loĝantoj ofte ne estis hejme. Ĉiam la sama bildo de mizero, de senluma kaj senĝoja ekzistado; ne estis malespero, sed pleje nur senaga rezignacio.

Kelkaj faktoj:

Kabaneto el torfaĵtavoletoj, longa 4, larĝa 2 metrojn. Dupersona lito kaj infanoliteto. Alia dormejo ne ekzistas kaj tamen loĝas ĉi tie 12 personoj. Kiel ili dormas? Dekdu personoj sur kelkaj kvadratmetroj, sen fenestro; por aerumi oni devas malfermi la pordon.

La loĝantoj havas manĝaĵon, sed ĉio alia mankas. La vestaĵoj estas eluzitaj, tro maldikaj por ŝirmi kontraŭ la malvarmo. Litkovraĵo konsistas el ĉifonoj. Purigado preskaŭ ne povas okazi, pri higieno ne parolu. Kiel la infanoj eltenas tion? Plejofte ili ne eltenas ĝin, multaj mortas.

Alia bildo:

Kaverno estas fosita en la tero. La surfaco 4 kvadratmetroj, la alteco malpli ol 2 metroj. Tie loĝas viro, edzino, bofrato kaj 2 infanoj, unu de 6 kaj unu de 3 jaroj. Ni klopodas fari paroladeton kun la pli aĝa knabeto, sed li ne povas paroli, li estas turmetata de rakito[1]). La pli juna infano statas ankoraŭ pli malbone, ĝi similas al suĉinfano, ĝiaj braketoj estas atrofiitaj[2]), el la okuloj ŝajnas la vivo foriĝinta.

"Ĝi estas iom nenormala", diras la patrino kun rezignacio. "Kaj la kuracisto ne venas", ĉar ankaŭ ĉi tion ni aŭdas: ne estas sufiĉe da kuracista helpo.

Malnova, neuzebla torfboato kuŝas en la kanalo. La holdo[3]) tralasas la akvon kaj estas neuzebla. En ege malgranda kajuto "vivas" viro, edzino kaj — ankoraŭ — sep infanoj. Dek vivantaj estaĵoj en kajuto de nur dek kubikmetroj, kajuto, kiu tralasas la akvon.

Senrada ŝarĝveturilo malgranda. En ĝi loĝas 70jara virino kun sia filino. Ili devas dormi unu post la alia; estas nur unu lito. Enspezoj 3 guldenoj ĉiusemajne.

Dometo, kiu iam, antaŭ tre longe estis el brikoj. La muroj ankoraŭ restis. La tegmento estas riparita per torfaĵtavoloj. Tra ĉiuj muroj gutas la akvo. La lito malseka. En la lulilo kuŝas infano, ĝia vizaĝeto kovrita de aknetoj. En la "lito" kuŝas infano kun ventrotuberkulozo. La sola plifortiga nutraĵo estas nigra sekalpano.

— — — — — — — — —

Sole en la komunumo Emmen estas 579 tiaj kabanetoj el ligno, torfaĵtavoloj kaj papero, kabanetoj en kiuj dormas 5, 6 foje eĉ 8 infanoj en unu lito, en litoj kiuj ofte ne estas pli grandaj ol unu kvadratmetro. La korpetoj kuŝas parte unu sur la alia, kiu tiel ne povas dormi devas kuŝi sur la planko."

— — — — — — — — —

Tiel skribas burĝaj ĵurnalistoj. Kiel teruro do devas esti la reala situacio!

Kompilis kaj tradukis *670*

[1]) Rakito = spina malsano (Boirac) Fr. rochitis.

[2]) Atrofio = malkresko de organo.

[3]) Holdo = ŝipkelo, ŝipinternaĵo.

La leĝo en sia majesta egaleco malpermesas al riĉuloj, kiel ankaŭ al malriĉuloj dormi sub pontoj, almozpeti sur stratoj kaj ŝteli panon.
Anatole France.

Senlaboreco en Ĉekoslovakio

Laŭ la statistikaj datoj de la "Ministerio por la sociala prizorgo" (kia fanfarona titolo!) estis en Ĉekoslovakio dum pasintjara novembro 42485 senlaboruloj. Vakantaj postenoj estis nur 12361. Pere de la organizaĵoj dum la lasta novembra semajno estis subtenataj 11150 personoj. Tio signifas, ke en la "sociala" kaj "demokratia" respubliko ĉekoslovaka nur unu kvarono de l' senlaboruloj ricevadas subtenon; la ceteraj tri kvaronoj, t. e. 31335 laboristoj, estas suferantaj mizeron, malsaton kaj malvarmon kune kun siaj familioj. Same tiel estas certe la afero, ke la efektiva nombro da senlaboruloj, t. e. da tiuj, kiuj aŭ ne anoncis (registrigis) sin, aŭ ne estas organizitaj, (ekz. la fulgbalaistaj laboristoj en la teritorio de la komerca ĉambro en Cheb-Eger, laŭlonge la saksa-bohema limo: 130 senpostenuloj, ne ekzistas ia ajn organizaĵo tial ili ricevas nenion), aŭ jam finkonsumis la rajton por esti subtenataj (13 semajnojn dum unu jaro), kaj tiamaniere ne plu estas registrataj, la nombro da tiaj sendube ege superas la oficialajn datojn. *Erinazzo, ULP* (Plzen)

Sveda sindikata unueckonferenco

80000 sindikatanoj estis reprezentataj ĉe la unueckonferenco en Göteborg per 155 delegitoj. Ĉe la konferenco estis reprezentitaj ĉiuj sindikata kaj politika tendencoj kaj regis tie vera kaj konscia sento al klasbatalo. Deklaracio al sindikata unueco, nacia kaj internacia estis unuanime akceptata. En la deklaracio pri nacia sindikata unueco estas dirata: Nia laboro estu koncentrita, por ke ĉiu sindikato el ĉiu tendenco de lab. klaso, estu enkadrita en unu centra tutlanda organizaĵo, samtempe estis linioj formitaj, laŭ kiuj la batalo kontraŭ faŝistoj kaj strikrompistoj pliakriĝos, kiam oni konstatis, jam la bandoj de faŝistoj kaj strikrompistoj estas armitaj, la konferenco atentigas la laboristaron pri la danĝero kaj admonis al efektiva memdefendo.

En la internacia deklaracio la konferenco klarigas sin solidara kun la rusangla sindikata unueckomitato, ni streĉu ĉiujn fortojn al laboro por la sindikata unueco, ĉar ĝi ankaŭ en nia lando estas vivdemando. Saluttelegramo estis sendata al la rus-angla sindikata unueckomitato. Por gvidi kaj direkti la unueclaboron en Svedio estis elektata sindikata intertendenca unueckomitato. Al la konferenco venis salutleteroj kaj telegramoj en esperanto el jenaj landoj kaj lokoj: Ĉekoslovakio, de internacia ĉiu-profesia ligo en Plzen, Germanio, de loka komitato de la sindikatoj el Jüterbog, Lab. Esp. Asocio en Frankfurt a. M. Sovet-Unio, de Fervojlaborista sindikato el Rostov. Gubernia komitato de metallaboristoj el Tver, de fervojlaborista sindikatano el Saratov kaj de poŝttelegraf-sindikatano el Tver. Francio, de intertendenca sindikata unueckomitato el Lyon kaj de sindikato elektromuntistoj el Lyon. Kvar salutleteroj en ido[1]) alvenis, nome de sindikato en Kasmonsy. Organizaĵoj en Spandau, Zwickau kaj Luxemburg du leteroj alvenis en germana lingvo el germanaj sindikatoj kaj unu letero en sveda lingvo el Leningrad, krom tiuj multaj simpatisalutoj venis de svedaj lokaj sindikatoj. La salutoj estis aplaŭde akceptitaj kaj la partoprenintoj efektive konstatis, ke esperanto estas lingvo de laboristoj, ilo por interkomunikado de la simpla laboristaro. La konferenco aprobis ankaŭ rezolucion pri la disvastigo de esperanto inter la svedaj proletoj.

Junlaborista kongreso en Gelsenkirchen

Je la 31. jan. okazis en Gelsenkirchen junlaborista kongreso. Delegitoj de ĉiuj organizaĵoj junlaboristaj partoprenis indiferente kies tendenco, ĉu komunista, socialdem. sporta aŭ kultura. La kaŭzo de l' kongreso estis la neceso de unuecfronto ankaŭ inter la junaj laboristoj.

Socialista k-do raportis pri sia vojaĝo al Sovet-Rusio. En tre interesa maniero li parolis pri la nunaj vivkondiĉoj en Rusio sed precipe pri tiuj por gejunuloj. Entute li montris klaran, tre plaĉan bildon pri la vivo de l' junlaboristaro en Sovetio.

Post ĉi tiu parolado estis elektita denove delegacio, konsistanta el du junuloj (unu estas metallaboristo kaj la alia ministo) kiuj precipe okupu sin pri fakaj demandoj en Rusio. Samtempe oni elektis komision por plifaciligi la vojaĝon. (Pasporto, traveturrajton ktp.)

Tiam parolis k-do pri la nuna situacio de la junlaboristoj en Germanio kaj kio estu farenda. La kongreso akceptis unuanime jam ellaboritan programon. La parolanto akcentis, ke oni nepre devas starigi unuecfronton. La komencaj paŝoj jam montras sin rilate al la reĝaj kompensoj. Kelkloke jam stariĝis komitatoj enhavantaj laboristojn diverstendencajn.

Fine ankoraŭ estis starigita rezolucio, kiu akre protestas kontraŭ la reĝaj kompensoj kaj oni pravigis la rezolucion per tio, ke inter la laboristaro regas granda mizero kaj aliflanke al la reĝoj estas donotaj miliardoj. La kongreso ankaŭ postulas plenan elektrajton por gejunuloj.

Dum antaŭaj tagoj la kompartio, la socialdem. partio kaj la ADGB (libera sindikato) estis alvokintaj al demonstracio kontraŭ la reĝaj kompensoj kaj al subteno de la kongreso. Multaj laboristoj ĉe estis.

Unu parolanto eĉ sarkasme salutis la amase alvenintajn "verdajn policistojn" kaj dankis al ili por la kundemonstrado.

La tuta aranĝo denove estas pruvo, ke laboristaro estas preta kune labori kaj kune batali kontraŭ la komunan malamikon kontraŭ la kapitalismon. *Jun-SAT-ano* (4567)

[1]) La leteroj el tri lokoj estas skribitaj ŝablone kaj samstile, eĉ ne unu litero pli aŭ malpli, ĝi suspektas direktivon de iu idocentralo en propaganda celo. *2503*

Kiel oni zorgas por vilaĝanoj en Sovet-Unio

Regnaj elspezoj por sanighelpo en vilaĝoj en ĉi tiu jaro tre pligrandiĝis. Por kuracado de vilaĝanoj en kuraclokoj dum pasinta jaro estis elspezitaj 960 miloj da rubloj, dum nunjaro estas destinitaj 1 miliono da rubloj. Tutan profiton de regnaj apotekoj kaj lokaj publikaj kuracentreprenejoj nun estas destinataj por pligrandigo de kurachelpo per kuraciloj. Kuraciloj kaj ĉiuspeca kurachelpoj por kamparanoj estas donataj senpage.

Por lukto kontraŭ veneraj malsanoj en vilaĝoj dum pasinta jaro estis elspezitaj 20 miloj da rubloj, en nunjaro 90 miloj da rubloj. Por aranĝo de malsanulejoj dum pasinta jaro estis elspezitaj 1,5 milionoj da rubloj en nuna jaro 3 milionoj. Por provizo de malsanulejoj per kuraciloj kaj inventaro estas destinitaj 1,5 milionoj da rubloj — trioble pli ol dum pasinta jaro. Antaŭe oni nenion donadis por veturvizitantaj akuŝistinoj — por nunjaro oni donas 125 milojn da rubloj. Fine, preskaŭ duoble pli — 5,5 milionojn da rubloj Sovetregistaro donas por dungo de kuracistoj en vilaĝoj. Dum pasinta jaro en kuraclokoj kaj banlokoj saniĝis 4000 kamparanoj. En nuna jaro oni ankoraŭ pligrandigos ĉi tiun nombron.

Soveta laborist-kamparana registaro zorgas laŭ siaj fortoj kaj moneblecoj pri sanigo de laborulkamparanoj.

Bakanov (Rostov-Don, Sov.-Unio)

Pri la edukadlibereco en Hispanio

Jen noto de la burĝaj gazetoj:

"La fermigo de unuagrada kom. lernejo"

Madrid, 30. jan. — La civila provincestro, kiu kiel oni scias, fermigis komunistan lernejon en Fuenlabrada, ĉe kiu oni encerbigis al lernantoj disigantajn ideojn, sendis la redaktitan dokumenton al ministro de "Gobernacion", por ke ĉi lasta ordonu la punojn meritatajn.

Al la dokumento estas aldonitaj kelkaj broŝuroj, kiujn oni trovis en la lernejo, la himnoj, kiujn kantis la geknaboj, kaj aliaj pruvoj, kiuj montras la kontraŭpatriotan kaj kontraŭsocian karakterojn pri la laboro, kiun realigis la lernejo de Fuenlabrada.

La civila provincestro rekomendis al ĉiuj registaraj delegitoj de la madrida provinco, ke ili vizitadu ĉiujn lernejojn de siaj respektivaj distriktoj, do li estas preta agi energie en ĉiuj kazoj, kiel tiu de Fuenlabrada."

Ni nenion bezonas aldoni krom tio, ke la ekleziuloj katolikuloj havas sennombrajn lernejojn preskaŭ ne kontrolatajn kaj tamen alitendenculoj, kiuj volas doni iom da lumo al la malfeliĉa kaj stultigita popolo hispana, tuj estas ĝismorte persekutataj kaj detruataj iliaj instruejoj. *Mondcivitano*

≡ DISKUTEJO ≡

Al ĉiuj sinceraj unuecfrontanoj

K-do Zilberfarb sendis al ni jenan skribaĵon por publikigi.

Karaj kamaradoj!

Mi petas vin publikigi en la proksima *n-o de "Senn." la sekvantajn liniojn:*

"Mi petas noti, ke mia artikolo 'Al ĉiuj sinceraj unuecfrontanoj' (Senn. 16 kaj 17) estis verkita laŭ interkonsento kun kelkaj diverstendencaj *SAT-anoj-aktivuloj, kiuj en la esencaj punktoj estas samopiniaj. Nia sola deziro estis, ke* SAT ne ĉesu esti unuecfronta proletorganizaĵo. *La artikolo estis sendita al la redaktejo de "Senn."* en novembro 1925 *kaj mi petis la Red. Kom. publikigi ĝin tuj post la ricevo, ĉar la temo estas urĝe diskutenda kaj la nenormala stato kondukinta al krizo en SAT-definitive forigenda.* Depost tiam okazis faktoj *(en la redaktejo de "Senn." mem),* kiuj ankoraŭ pligravigas la krizon: *ĉi-faktoj pruvas, ke* SAT ĉesas esti unuecfronta organizaĵo. *Tial mi tre bedaŭras, ke la Red. Kom. prokrastis la publikigon de l' artikolo ĝis januaro, kaj mi refoje vokas ĉiujn sincerulojn streĉi siajn fortojn por ellabori kondiĉojn, kiuj povus* akceli la restarigon de vera unuecfronto en SAT. *Aliel — mi tion ripetas — sana SAT-movado ne ekzistos.*

J. Zilberfarb (1334)

Kvankam ni jam diris nian opinion en noto ĉe la art. pri tiu punkto ni hodiaŭ daŭrigas diri: se efektive krizo estus en SAT., per tiu ĉi supra skribaĵo ni ne kredas ĝin resanigi. Cetere la sekvantaj art. asertas la kontraŭon.

Red.

SAT en Danĝero?

Mi tute ne vidas la situacion tiel minacanta, kiel k-do Z. — Precipe depost la viena kongreso kaj la aliformigo de l' redakto de "Sennaciulo" mi estas plene da konfido por la estonto de SAT. Certe kelkaj kamaradoj forlasis nin (TLES). Sed mi ne povas kaŝi la opinion, ke tiaj k-doj jam depost komenco de SAT havis la sekretan esperon en la koro, ion profiti el ĝi por iliaj propraj specialaj aferoj. Kaj kiam ili nun, post la kongreso, post la ŝanĝo de l' redakto, vidas, ke ili ne povos gajni ion, ili rezignas kaj montras al ni la dorson. — Ni ne bezonas plori pri tiaj k-doj. Kiu apartenas al SAT pro la alta celo, pro la komuna afero de l' tutmonda proletariaro, tiu ankaŭ ne eksiĝas, eĉ kiam io okazas, kio kontraŭas al siaj propraj principoj.

La ĉefa kaŭzo de diferencoj inter SAT-anoj estas la maltoleremo de kelkaj k-doj. Ĉiu k-do, opiniante, ke li agas nur por la plej bono de nia afero, devas supozi tion saman bonvolemon ankaŭ ĉe ĉiu alia k-do. Ni ankaŭ estu singardemaj en la elekto de esprimoj, kiuj ofte havas iom ofendan karakteron. Kiel tipe maltolerema mi opinias la artikolon de k-do Lucien Revo en n-o 16 (68) de Sennaciulo. Jam la demando: Ĉu SAT-ano rajtas defendi ŝovinismon? ŝajnas al mi tute severa. (Mi en speciala artikolo eble ankoraŭ pridiskutos tiun skribaĵon.)

Mi tute konformas kun k-do Z. kiam li diras, ke "Sennaciulo" enhavu nur faktojn, la informado okazu objektive, kaj ĉiuj komentoj, aproboj aŭ malaproboj estu for. Sed mi deziras trovi en "Sennaciulo" ankaŭ aliajn artikolojn, kiel ekzemple "La pluvo" en n-o 15. Mi eĉ ŝatas, kiam la redakcio aperigus en nia organo verkojn de niaj teoriuloj aŭ verkistoj, Lenin, Barbusse ktp. (kompreneble en pluraj daŭrigoj). Tiamaniere oni atingus, ke tiuj verkoj estu konigataj ankaŭ al tiuj k-doj, kiuj pro mizera ekonomia stato ne povas aĉeti tiajn verkojn. (Al tiuj ankaŭ mi apartenas.)

Plue mi plene konsentas al k-do Z., rilate al la tendencfrakcioj. Ni vidis en la tendencfrakcioj jam depost ilia apero ĝermojn de malpaco en niaj vicoj. Pro tio jam je nia V. kongreso mi intencis proponi (sed bedaŭrinde la propono tro malfrue atingis la komitaton), ke estu malpermesata la formado de tendencfrakcioj, por ke SAT ne fariĝu la batalkampo de partiaj pasioj.

Ni ne akcentu, kio nin diferencigas, tio nur estas la metodoj. Ni ĉiam pritraktu tion, kio nin ligas, kaj tio estas la alta celo, la liberigo de l' tutmonda proletariaro, la senklasa, sennacia socio. Kaj en tiu senco ni donu la manojn por komuna laboro.

Richard Rabenalt (1503).

Pri danĝero de SAT

Mi ankaŭ volas skribi kelkajn liniojn pri afero jam prezentita en n-o 6 de k-do 1334.

Laŭ mia opinio la prezentita afero ne ankoraŭ signifas danĝeron al SAT. Ĉar k-doj, kiuj eksiĝis apartenis plej grandparte al unu certa tendenco, kiu havas propran asocion. Ankaŭ k-doj el tiu ĉi grupo apartenantaj troviĝis en SAT nur en malmulta nombro. Pro ilia malmulteco en SAT ilia tendenco ne estas tiel vigle prezentita en "Senn." kiel aliaj tendencoj laboristaj. Laŭ mia opinio la kaŭzo de ilia disiĝo ne dependas de SAT mem, sed de k-doj eksiĝintaj. Ĉar konate ja estas, ke k-doj anarkistemaj volis ĉiam altrudi sian tendencon inter SAT., kies agado efikas certe disigi. Certe ne estis rifuzitaj la anarkisttendencaj artikoloj, kiuj estis verkitaj sur bazo de SAT. Ni ja estas samcelantoj. Se eble anarkismo estas pli bela ideo ol ekz.: komunismo kaj la ambaŭ ideojn ne disigas alia ol malbona kredo de komunismaj kaj alitendencaj k-doj al homa naturo. Ĉu por akiri celon de anarkismo ne oportunus SAT kiel prepara agadkampo? Ĉar anarkismo celas iom pli da evoluo de homoj ol ekz. komunistoj riskas kredi, kaj anarkismo povos nur efektiviĝi, post kiam ideoj efektiviĝos, kiuj estas prezentitaj en SAT. La k-doj anarkistoj gajnos nenion per sia eksiĝo, sed ili gajnos eble pli, se ili amase aniĝus al SAT kaj agitus en ĝia rondo por sia ideo, ĉar ĉiu homo en mondo ja devas esti anarkisto antaŭ ol la ideo povas esti efektivigata. La ĉefa kaŭzo de eksiĝo do estas troa severeco (eble fanatikeco) de eksiĝintoj, kiuj ne volis agi laŭ statuto de nia asocio.

Pri "Sennaciulo"

mi havas opinion, ke ĝi ĝis nun tre bone plenumis sian taskon, kaj ke redakcia komisiono ankaŭ faris sian plej bonan laboron. Daŭrigu nur tiel-kiel ĝis nun. *Vojaĝemulo.*

Ankoraŭ pri cionismo

En mia klariga artikolo koncerne cionismon mi petis k-don Revo, ke li ne ĉagrenu pro miaj kritikoj, sed ho ve, vantece estas homa eco. Li ne povis toleri, ke oni kontraŭparolu lin, li tamen ekkoleris kaj en sia nova artikolo (Senn. n-o 68) li ĉion konfuzas, kion mi diris.

Estante sennaciulo mi ne povas esti cionisto (tion mi jam deklaris) kaj ankaŭ malŝatas ĉiun ŝovinisman aperaĵon en la cionista movado. La ideologio cionista kompreneble tute ne konformas al nia sennacieco, sed sennaciecon oni ne nur de Mussolini kaj liaj k-doj ne povas postuli, eĉ de socialisto, ĉar nur socialismo kaj Esp-o kune donas sennaciismon (k-do Revo mem konfesis tion). Kaj efektive granda parto de la socialistoj estas ankoraŭ naciema, eĉ en Sovetio. Mi memorigas tie-ĉi nur pri la sovetaj revoluciuloj, kiuj diris, ke por la revoluciularo la rusa lingvo estas la internacia. Mi do konstatas, ke kvankam nacia movado, la cionismo ne estas ŝovinismo (certe kelkaj individuaj esceptoj ekzistas) kaj SAT-ano rajtas defendi la esencon de la movado, precipe, se li estas informita kaj vidas, ke la laboro en Palestino celas al socialismo. La naciismo ludas ĉi-tie similan rolon, kiel ludis iam la "interna ideo", la "Esperantismo" en la Esp-movado. Ke la entrepreno ne estas burĝa, pruvas la fakto, ke la soveta registaro imitis ĝin donante al la judoj terposedaĵojn en Krimeo por koloniigo, kaj mi mem aŭdis rusan SAT-anon, kiu konfesis, ke temas pri samspeca entrepreno kaj li nur pro tio estas kontraŭ la cionismo, ĉar Krimeo estas pli proksima, sekve havas pli ekonomian bazon.

Mi skribis pri "malbona kutimo de l' SAT-anoj ĉion prijuĝi kaj kondamni tuj en la unua momento starante sur ideologia bazo de sennaciismo kaj socialismo, sed ne konante la problemon pri kiu ili parolas kaj ne penante antaŭe pli bone informiĝi pri ĝi". K-do Revo citas parton de tiu frazo, substrekas la vortojn „starante sur ideologia bazo de sennaciismo kaj socialismo", forlasas la sekvantan parton de la frazo kaj volas per tiaj rimedoj miajn vortojn interpreti en tia senco, kvazaŭ mi dirus: "malbona kutimo estas prijuĝi de vidpunkto socialista, oni prijuĝu ĉion laŭ vidpunkto kapitalista". Se mi ne konus bone k-don Revo, mi dirus, tio estas jezuitismo, sed pri k-do Revo mi povas nur supozi, ke li komprenis min erare.

Mia penso en ĉi-supra frazo estas ja klara, mi volis diri, ke ne sufiĉas sennacieca pensmaniero por ion laŭdi aŭ kondamni ne ekkoninte ĝin antaŭe pli funde. Jen, kion mi riproĉas al k-do Revo.

Li aŭdis paroladon de homo kun prapatraj argumentoj. Ankaŭ inter ni ekzistas k-doj kun diversaj ridindaj konceptoj. Oni ne konfuzu homojn kun movadoj. Oni ne forgesu la faktojn pro la vortoj. K-do Revo legis la paroladojn de la cionista kongreso, laŭ lia opinio tiuj pli valoras ol libro de socialisto, kiu vojaĝis tra Palestino kaj vojaĝis ankaŭ tra Sovetio, tiel, ke li rajte povis fari komparojn inter la laboroj socialismaj de ambaŭ landoj. La plej granda parto de la cionistaj kongresparolintoj neniam estis en Palestino.

K-do Revo parolas pri tumulto ĉe la cionista kongreso, ĉar Britujo nomis necioniston kiel reganton de Palestino. Li ankaŭ kongresparolojn malbone legis. La antaŭa reganto estis judo, sed ne cionisto kaj nur por dokumenti sian senpartiecon li donis al la araboj ĉiujn eblajn preferojn. Post li oni nomis ne-judon kiel reganton (antaŭ la cionista kongreso) kaj parto de la cionistoj nun plendis, ke oni antaŭe eĉ ne interkonsiliĝis kun la cionista estraro (tia interkonsiliĝo ja ne ekskludas ankaŭ interkonsenton kun la arabaj korporacioj). Do oni ne postulis el inter la propraj vicoj elektitan reganton. Cetere tiaj plendoj ankoraŭ ne pruvas judan regadon en Palestino, eĉ ne britan favoron al la judaro. La tuta antagonismo judo-araba ekzistas nur ĉe la grandaj arabaj terposedantoj, ĉefe ĉar la judoj klerigas la arabajn laboristojn kaj organizas ilin. Ĉu tio malplaĉas al k-do Revo? Oni ankaŭ ne plendis, ke la granda plejmulto de la ĝis nun al Palestino senditaj hebreoj estas plejgrandparte komercistoj. Nur en la lastaj monatoj pro rapida ekfloro de kelkaj palestinaj urboj komenciĝis grundspekulacio. Se la cionistoj havus la ŝtatan potencon, ili leĝe povus tion malhelpi. Cetere intertempe pro ekonomia krizo la grundspekulacio ĉesis. Mi persone neniam diris, ke ne ekzistas hebreoj, kiuj ekspluatas aliajn. K-do Revo ŝajne ankoraŭ ne konas la signifon de la gramatika artikolo.

Konanto de la cionista movado vere devas ridi, se oni ĝin nomas klerikala movado. Ĉi konsistas kontraŭe plejgrandparte el ateistoj, tiel, ke la ortodoksa judaro vehemente ĝin kontraŭbatalas. Mi mem havis okazon legi leterojn de la ĉefrabeno de Jeruzalemo, kiu estas hazarde la onklo de mia patro, en kiu li insultas la cionistojn pro ilia kontraŭreligiemo. La religiaj cionistoj formas relative nur etan frakcion.

La kontraŭdiro, kiun mi estis trovinta en la artikolo de k-do Revo ankaŭ post lia klarigo restas kontraŭdiro. Kvankam mi laŭ k-do Revo ne estas pensanta homo, tamen mi povas nur respondi, ke li mem ne bone pripensis, kion li diris aŭ kion li volis esprimi per siaj vortoj. La forviŝiĝo de l' naciaj karakterecoj, la kunfando ekonomia, politika kaj lingva de ĉiuj nacioj estas laŭ lia opinio karakterizoj de *inter*naciiĝo, dum sennaciiĝo tio ankoraŭ ne estas, nur la forigo de la nacioj kondukas al sennacieco. Kia diferenco ekzistas do interforviŝiĝo plus kunfandiĝo unuflanke kaj foriĝo aliflanke?

Ŝajnas, ke mi sufiĉe bone pruvis la neinformitecon de k-do Revo, nur la SATcelo: "lernigadi, instruadi, klerikadi siajn membrojn tiamaniere, ke ili fariĝu la plej kapablaj kaj plej perfektaj el la tiel nomataj internaciistoj" gvidis min en mia polemikado kaj ne ia nacia sento. Se k-do Revo dezirus ankoraŭ daŭrigi nian diskuton, mi petas lin antaŭe iom pli profunde enpenetri la esencon de la temo, por ke mi ne bezonu doni klarigojn, kiuj forrabas tro da spaco en "Senn."

E. Sonnenfeld

Spertoj pri Malsanoj

Unue kelkajn vortojn al k-do "Kuracisto" (n-o 13—14 de Sennaciulo), tuj poste mi diros ion pri miaj spertoj.

Mi tute ne klopodas pruvi iun teorion sed nur serĉi la veron. Ni esploru la aferon de ĉiuj flankoj. Ke mi ĝis nun parolis supraĵe estis pro tio, ke Senn. estas ne teknika gazeto kaj oni ne devas verki por ĝi artikolojn tro sciencajn. Trankviliĝu kamaradoj, iom post iom mi donos ankaŭ miajn spertojn kaj tiujn de aliaj.

Estas vero, ke la tuta funkciado de la homa organismo estas tiel komplika, ke ni eble neniam konos ĝin ĝisfunde. Sed aŭtomobilisto ne bezonas koni la tutan mekanismon de sia maŝino por kompreni, ke bona benzino kaj la korekta speco de oleo estas necesaj por ĝia bona funkciado. Pri la nomo ni scias almenaŭ, ke la manĝaĵo, al kiu ĝi kutimiĝis dum milionoj da jaroj, la manĝaĵo, kiu donis al ni nian karakterizan dentaron kaj intestaron, speciale la longecon de la digesta tubo, estis vegetara. Tiu manĝaĵo estas do la korekta dieto por homo. Por la kobajo, porko, hundo, ĉevalo, ktp. estas alia afero, ĉiu laŭ sia speco. Pro tio la eksperimentoj kun kobajoj havas nur relativan, ne absolutan pruvokapablon pri la manĝaĵa demando.

Ni ankaŭ vidis multfoje, ke la plej bona kaj plej certa maniero por resanigi malsanulon estas plinaturigo de lia manĝaĵo (ekzemplojn, kiujn mi mem vidis, mi donos baldaŭ).

K-do kuracisto, kaj ankaŭ Ŝtankovskij, atentigas al mi, ke kiam multobliĝas la baciloj, plimultiĝas ankaŭ la defendaj substancoj de la korpo, per kio ĝi fariĝas pli kapabla venki la malsanon. Jes, mi sciis pri tio, kvankam mi dirus ĝin alivorte: ju pli multiĝas la baciloj des pli rapide la korpo saniĝas — efektive la plimultiĝo de la baciloj estas nur la kaŭzo de la rapida saniĝo. Iufoje okazas, ke la resaniĝo iras tiel rapide, ke ĝi tute forbruligas la korpon, ĝi mortas. Tio okazas ĉefe pro tio, ke la malsansubstancoj (toksinoj) en la korpo estas tro multaj, kaj ke la bacilo-pera puriĝo estas la sola, ke ne helpas aliaj purigmanieroj (ŝvitado, fruktojmanĝado). La ĉeesto de la toksinoj estas la sola vera malsano, la nutraĵo por mikroboj, "la taŭga grundo por nutri ilin" (komp. mian antaŭan art. pri esenco de malsanoj).

La kritikanta kuracisto diras, ke la "baciloj ne multobliĝas, se mia korpo ne estas taŭga grundo por nutri ilin." Tute vere! Sed ni esploru tion iomete. Se mia korpo ne estas taŭga grundo por nutri bacilojn, mi ne bezonas timi ilin. Sed se kontraŭe mia korpo estas taŭga grundo por baciloj, mi devus eviti ilin por ne malsaniĝi. Sed restas do ĉiam "la taŭga grundo". Kaj kion signifas tio? Verŝajne nenio alia ol amaso da substancoj neŭzitaj kaj neuzeblaj por la korpo, do venenoj, kiuj povas servi kiel nutraĵo por mikroboj. Ĉu estas bone ĉirkaŭvagadi kun tia balasto? Kaj ĉiam havi tute pretan kaj neokupitan grundon por nutri iun ajn specon de mikroboj? Certe ekzistas aliaj rimedoj por forigi ilin (duonfastado, ŝvitoj, eliminaj sukoj de fruktoj, k. a.), sed ordinare la homoj ne scias pri tio, kaj anstataŭ elimini la malsanojn el la korpo ili aldonas pli da malsana substanco per daŭrigo de la malbona manĝaĵo aŭ troa manĝado ĝis pli aŭ malpli frue devas veni alia batalo inter la korpo kaj la malsano. Kaj ĝi estos pli akra, pli danĝera, ol la unua. Pro tio oni ne devas kuraci malsanojn, sed lasi ilin trankvile iri sian vojon.

Se venas baciloj, ekestas batalo inter ili kaj la korpo, kiel diras k-do Ŝtankovskij, sed estas ekonomia batalo, tio estas lukto por manĝaĵo. Sed la homo mem estas la sola liveranto de manĝaĵoj, kaj li povas rifuzi la liveradon de manĝaĵoj konvenaj por baciloj kaj anstataŭe liveri nutraĵon bonan por la korpo.

Nun ion pri spertoj. Mi komencis pensi pri manĝaĵoj kiel kaŭzo de malsanoj jam en la jaro 1901 en Svedio, kiam iu klarigis, ke estas malbone uzi kremon kun kafo; bone, mi tuj forlasis la kremon por vidi la sekvon. Tute bone, mi baldaŭ lernis ŝati la kafon sen kremo. Poste alia homo, vegetarano, konsilis al mi tute ne trinki kafon, kaj mi forlasis la kafon. Sed en Svedio mi loĝis en la kamparo, kaj la manĝaĵo tie ne estis malbona, la pano estis nigra el sekalo, la lakto freŝa, nesterilizita, malmulte da viando, multe da arbarfruktoj. Sed veninte al Usono (j. 1904) mi baldaŭ ekvidis la diferencon de manĝaĵoj. En Usono mi ricevis multe da viando. Mi kredis, ke tio estis bona, kaj mi manĝis multe. Same faris mia fratino alveninta unu jaron antaŭ mi. Ŝi malsaniĝis la unuan fojon kaj iris al diversaj doktoroj. Unuj konsilis al ŝi manĝi multe da fruktoj, aliaj diris, ke ŝi tute ne manĝu fruktojn. Pro tio mi komencis malrespekti la konsilojn de kuracistoj. Baldaŭ ŝi devis submetiĝi al operacioj en la gorĝo (tonsiliti) kaj en la nazo (adenoida ŝveliĝo). Sed tio ne helpis. Ŝi restis kaj restas ĝis nun malsana. Sed mi fartis iom pli bone. Ĉar mi baldaŭ komprenis la kaŭzon de la malsano, mi forlasis iom post iom la manĝadon de viando.

(Daŭrigota)

Kiel estiĝas gazeto?

(Fino.)

Tute aliel estas la afero ĉe la maŝinkompostado. En ĉiuj modernaj presejoj ekzistas nun kompostmaŝinoj. Ni diferencas inter lini- kaj literfandmaŝinoj. Por la gazetkompostado oni preskaŭ uzas nur linikompost- kaj fandmaŝinojn, kiujn oni trovas kiel "linotipo", "monotipo" aŭ "tipografo". Plej vastigita estas la "linotipo". La principo de la mankompostado estas tie ĉi forviŝita. La kompostisto sidas antaŭ sia maŝino kvazaŭ antaŭ skribmaŝino kaj frapetas la klavaron per tia rapideco kvazaŭ li maŝinskribas la manuskripton. Ĉe ĉiu frapeto sur klavon li funkciigas metalstangeton, kiu siaflanke malfermas la fermitan kanalon kaj survojigas la literon. Per la sama rapideco, kiel la mano de la kompostisto frapetas la klavojn, tiel glitas pli kaj pli da literoj malsupren, kiuj same en mankompostil-simila maŝinparto formiĝas al linio. Per aŭtomata signo la kompostisto estas atentigata, kaj li devas forigi la linion. Tio ree okazas per aŭtomata komutilo. La eligo de la linioj okazas same per la maŝino mem. Antaŭflanke fiksita fandaparato, el kiu fluida metalo premiĝas en la fandmuldilon, estiĝas la fandita linio. La fandita linio migras post okazinta malvarmiĝo kaj prilaboro per la tranĉiloj en la maldekstre de la kompostisto troviĝanta instrumenton por konservi la liniojn. Dume la kompostisto frapetas la kvanton da linioj, levilo transportas la unuan linion sur spindelon, de kiu ĝi aŭtomate estas transportata al sia elirejo. Ĉio tio okazas per tia fabela rapideco kaj precizeco, — oni vere devas miri pri la multvalora konstrukcio de tiaj kompostmaŝinoj.

El la kompostujo de la "fera kolego" same migras kompostaĵo trans la kopipresilo al la redaktisto kaj paĝigisto. Tamen enŝteliĝintaj eraroj necesigas ĉe tiu procedo la rekompostadon de la tuta linio. Povas okazi, ke korektita linio troviĝas sur malĝusta loko kaj kelkaj legantoj eble jam miris, kiel estas eble, ke en serioza parto subite aperas malserioza linio kiel "fulmo el serena ĉielo". La "diablo de la preseraroj" estas malgraŭ teknika progreso ne forigebla, kaj ĝi certe ne nur kaŭzas ĉagrenon al la redaktoroj kaj aŭtoroj, sed ankaŭ al la legantoj. Niaj legantoj certe komprenas, ke malpli la malatentemo kaŭzas la preserarojn, sed nur la urĝado sub kiu la gazet-fakuloj laboras. —

Ni nun iru al la paĝigejo. En la paĝigejo staras longaj tabloj kovritaj per lado, kiuj servas por la paĝigado kaj garantias pli rapidan vidon al la kompostisto ĉe la aranĝo de la kompostaĵo al tutaj gazetpaĝoj. La paĝigisto ĵus ŝovis la korekttiajn kolonojn sur la tablon kaj aranĝas la paĝon, ankoraŭfoje kontrolas ĝin kaj donas ĝin en la stereotipejon. Tie la paĝo estas firme premata en kadron kaj post kiam el multe kungluitaj silkpaperetoj farita matrico estas surmetita, la stereotipisto ŝovas ĝin en la kalandrilon. Peza ferlamenilo premas la literbildon en la matricon, sekigite kaj denove streĉita en fandinstumenton, kies duonforma kavaĵo pleniĝas per plumbo. Tiele oni ricevas duonrondan platon, sur kiun la kompostaĵo pozitive estas fandata en unu peco (ĉiu paĝo unu plato). Tiuj ĉi platoj estas fiksataj sur la prescilindron de la rotacimaŝino, ke ĉe unufoja preso samtempe estas presataj ambaŭ flankoj de la papero. La papero estas senfine malvolvata de grandega paperrulaĵo, fiksata senpere ĉe la maŝino kaj la paperstrio aŭtomate kaj per ega rapideco iras rekte en la maŝinon. Ĝi rulas ĉirkaŭ la unuan prescilindron, kiu portas la duonronde formitajn presplatojn, tiam ĝi rulas ĉirkaŭ la duan prescilindron kaj presiĝas la dua flanko de la gazeto, ambaŭ cilindroj estas aŭtomate kovrataj per presfarbo. Poste la paperstrio pasas la tranĉilon, kiu tranĉas la paperon laŭ konvena grandeco (gazet-formato), iras tra faldaparato, kiu per rubandaro (transmisiilo) transportas la perfektan gazeton al elmetotablo. Tio ĉio okazas rapidege kaj per nekredebla precizeco. Dume la gazetoj kvazaŭ flugas el la maŝino, ili estas nombrataj per aŭtomate funkcianta kontrolaparato, kaj ĉiu cento estas aparte signalita per sonorilo, tiel ke oni nur bezonas forpreni la pilojn kaj enpaki. Tiu laboro okazas en la ekspedejo, kie ankaŭ oni prizorgas la enpakadon de grandaj kaj malgrandaj pakaĵoj. *Rolo*

Ĉu vi deziras vian adreson en jarlibro 1926?

Se jes, tuj renovigu vian membrecon!

Viva ligilo

(Melekes, Samara gub. de RSFSR)

I.

La salono de l' klubo intersindikata estas plena je amaso. Estas la kunsido de nutrigistoj. En la tagordo la sola demando: pri la striko en la muelejo de l' luanto Vasjonkov.

La aro pritraktas, kiamaniere influi la luanton. Jam la tutan monaton daŭras la striko, sed la obstina mastraĉo ne kapitulas: li kunigis du dekojn da parencoj kaj iaj lakeoj kaj esperas longan tempon kun ili laboreti. La strikkaso elĉerpiĝas. Distrikta profoficejo helpis, sed nesufiĉe.

Jen al la katedro antaŭeniĝas la bakisto Tokarev kaj petas paroli:

— Kamaradoj-nutrigistoj, kiu donas krudaĵon por muelado? — la vilaĝanokamparano kaj se la kamparano ne veturigos grenon al Vasjonkov, nenion li havos por mueli. Mi proponas agiti la kamparanojn de nia rajono, por ke ili ne veturigu al Vasjonkov eĉ unu pudon da greno. Certe li baldaŭ kapitulos.

— Brave, brave — tondre aplaŭdas la tuta salono. Oni aldonas du—tri korektojn, la Tokarev propono estas akceptita, la kunsido fermita.

II.

Post du tagoj en ĉiuj vilaĝoj kaj vilaĝetoj de l' rajono, en diversaj Veliĉkoj, Nizovkoj, Neunitihoj okazos la kunvenoj, en kiuj la estraro de nutrigista sindikato pere de raportantoj desegnas, kiel vivestadas la laboristoj en la muelejo, kiel la mastraĉo rompas la kolektivan kontrakton kun la laboristoj, kiel malalta estas la salajro ktp. kaj ĉie la samaj opinioj kaj rezolucioj:

"Tasko kunligi la urbon kun la kamparo — estas tasko plifirmigi nian potencon".

"La urbo sin turnis vizaĝe al la kamparo, ni ne devas montri nian dorson al la laboristo."

"Eĉ ne unu greneron mueli ĉe Vasjonkov, ĉiuj veturigu en la urbon."

III.

Ankoraŭ unu monato pasis, kaj Vasjonkov, verda pro la malhumoro, aperis en la Laborpalaco, ĉe sindikato de nutrigistoj.

— Nu, kie havas vi tiun . . . kiel ĝi nomiĝas . . . do ia kontrakto . . . "klehtiva", ŝajnas . . . Donu ĝin, ni subskribu, estu do, ne sidu la laboristoj en malsato! . . .

Rapidece kunvokis la prezidanto la estraron, kaj oni rezoluciis:

"La laboristoj dum la striko, dank' al subteno de l' sindikato, eĉ ne revis malsati, do la "favoran" konsenton de Vasjonkov subskribi la kontrakton ili ne bezonas. Ni postulas plialtigi la gaĵojn [1]) je 25 % kompare al la proponoj, malakceptitaj de la mastraĉo dum la striko."

Griziĝis la luanto, ekdeziris ĉiujn insulti, sed ne volis trafi en la korektigdomon, kaj subskribis la kolektivan kontrakton: "Konsenta Vasjonkov".

Elrusigis (5221).

[1]) Gajo = monatsalajro.

KRONIKO

Francio

Valence. La 31. jan. ĉe la "Laborborso" okazis la dumonata kunveno de *"Rodana Grupo"*. Pli ol tridek gek-doj ĉeestis. K-do sekretario L. Meycelle gvidis la debatojn, kiuj okazis en Esp-o. Tio estis tre bona tago por Esp-o, ĉar k-do Roux el Lyon kolektis 12 aliĝojn al SAT. Imitinda ekzemplo. *L. M.*

Germanio

Leipzig. La unua ĉi-jara konferenco de LEA-distrikto Leipzig okazis la 14. febr. Preskaŭ ĉiu grupo sendis delegitojn. Entute ĉeestis ĉ. 45 gek-doj. Post la grupraportoj ekiĝis vigla diskutado. Pri lernolibra demando regis diversaj opinioj. Oni konstatis, ke per Petro estis atingataj la plej bonaj rezultoj. Nur estas necese havi kapablajn instruantojn, aliel Petro pli utilus por progres. kursoj. Pri niaj taskoj, k-do Bässler bone klarigis, ke necesas naciaj poresp. organizaĵoj kaj sennacieca peresp-a organizaĵo. Oni varbu por SAT kaj abonigu al "Senn." kaj "S. R." Plue, la konferenco unuanime akceptis rezolucion, kiu koncernas malebligon de iu ajn rekompenco al la iamaj germanaj princoj. *W. Kraj*

Meerane (Saksio). En nia urbo — 25000 enloĝantoj — granda teksindustrio — fondiĝis lab.-esp.-grupo kun 5 pers., inter ili 2 SAT-anoj. Krom gvidanto ĉiuj estas komencantoj. Nun ni povos pli forte antaŭen puŝi l'esp. mov. lab. en ĉi loko. En marto ni aranĝos "esperantan vesperon". SAT-anoj kaj membroj de LEA el niaj najbaraj urboj estas invititaj. Por pruvi al la geĉeestantaro, ke Esp-o estas uzata en tutmondo — ĉefe inter la laboristaro — ni bezonas helpon de lab. esp. ĉiulandaj. Laŭ povo ni rekompencos alvenantajn sendajojn — L., Pk. ktp. — Helpu plugi fruktodonan kampon! — Adresu ĉion al k-do *Albert Klemm, Carlstr. 47, Meerane i. S.* *SAT-ano 1097.*

Wurzen ap. Leipzig. K-do Hunger gvidas kurson kun 12 pers. laŭ gram. metodo. Esp-o estas enkondukata kiel elekta fako en la lernejon Ĉ. 100 infanoj lernas. Krome, 10 instruistoj lernas Esp-on. Tre kontentiga propagando estis farata.

Sovet-Unio

Saratovo. Ĝustigo. — Post publikigo de Saratova SAT-kroniko ("Senn." n-o 16) Saratova esp. mora rondeto ricevis dum jan. 7 let.: el Leipzig 2 (125, 4230), el Halle a. S. 1, el Solingen 1 (3992), el Berlin 1 (433), el London 1 (3398) kaj el Hannover 1; sekve el Germanio 6 kaj el Anglio 1. Al ĉiuj jenaj k-doj nia rondeto esprimas koran dankon por iliaj leteroj kaj fotografaĵoj. Bedaŭrinde ĉiuj k-doj ne povis ĝuste nin kompreni pro la preseraro (aŭ eble skriberaro), lasita en nia esp. kronika informo ("Senn." n-o 16). Jen nia korektaĵo: nia rondeto supozas estonte inviti unu alilandan esperantiston (aŭ inon), por page edukadi esperantlingve niajn (ne esperantistojn, kiel estis presita, sed) esperantist*id*ojn.. Tamen ni volonte atentis la petojn de l'k-doj pri labortrovo. Ni informiĝis pri tio en gubernia komitato de kom. partio kaj en komunloĝejo de politikaj emigrantoj. Kaj jen kion ni povis eksciį: — Kvalifikitaj lab. germ. povas ricevi lab. en Apudvolga Germ. Soveta Respubl., ĉar en ĝi mankas homoj perfekte sciantaj germanan lingvon, dume la respubliko efektivigas germanigon de sia lando. Pokrovsk — ĉefurbo de la respubliko, staras trans Volgo kontraŭ Saratovo, kiej rilatoj inter Saratovo kaj Pokrovsk estas tre facilaj. Estro de l'komunloĝejo de politikaj emigrantoj k-do Taufe laboris en Pokrovsk kaj promesis al ni trovi laboron tie por skribintaj al ni germanaj k-doj. Ĉiuj ili povos germanlingve (esperantlingve ankaŭ) korespondi pli detale pri sia kvalifikado laŭ jena adreso: *Sovetio, Saratovo, ugol Aleksandrovskoj kaj Maloj Sergievskoj, domo por politikemigrantoj*, al k-do Taufe. Urbo Pokrovsk (Apudvolga) ankaŭ bezonas germ. esp-iston por page gvidi esp-lingvajn kursojn. Pri tio oni povas skribi al k-do Eberle, kies adreso estas en jarlibro 1925.

— Niaj rondetanoj pasigas esperantigon en 3 lokoj: 1) en Saratova Radio-Amatora Societo (laboras k-do Saričev S. 2150), kiu komencas esperantlingvan korespondadon kun ĉiuj alilandaj Radio-Amatoraj organizaĵoj; Jam estas dissenditaj 12 cirkuleraj leteroj en diversajn landojn. 2) en fervoja komunist-junula ĉelo (laboras k-do Koŝelev A.), kie baldaŭ organiziĝos esp. kursoj, kaj 3) en domo de politikaj enmigrantoj (laboras k-do Sajapin A. 2985), kie oni projektas esperantajn kursojn kaj komencas zorgi pri labortrovo por germ. senlaboraj esperantistoj SAT-anoj.

— En nia esperantmora rondeto estas difinita la sennacieca rito de l'nomdono, estas aprobita virina nomo "Esperantino" (proponita en "Senn." n-o 17) kaj malaprobitaj nomoj: "Esperino" kaj "Espino", ĉar ili memorigas al ruslingvanoj la vortojn: perina (matraco) kaj spina (dorso). *SAT-ano 2985.*

KORESPONDADO

TARIFO

Korespondado: Unu enpreso! Simpla trilinia anonco kostas 0,50 mk. or., ĉiu plia linio la samon. Ni nur akceptas anoncojn kun samtempa pago

MALLONGIGOJ: L — letero. PK — poŝtkarto. PI — poŝtkartoj ilustritaj. PM — poŝtmarkoj. bfl. — poŝtmarko sur bildflanko. k. ĉ. l. — kun ĉiuj landoj. esp-aĵo — esperantaĵo.

Ĉiuj petantoj pri korespondado havas la devon, nepre respondi almenaŭ unu fojon al ĉiuj petoj koncernantaj la fakon, por kiu ili sin enskribigis.

Aŭstrio

— K-do *Hans Baldreich,* Ardaggerstr. 17, *Amstetten,* dez. koresp. k. ĉiul. gek-doj pri ĉ. temoj, L., PK., PI.

Britio

— "Esp. studentoj (komencantoj), dez. koresp. pri temoj interes. lab. k. ĉ. l. Resp. garantiata". Adr.: *C. I. Klinge,* 60, Georg Road, *Wallsend a. Lyne.*

Germanio

— K-do *Max Schmelzer, Eschefeld, No. 96, b. Frohburg i. S.* dez. koresp. pri ĉ. temoj kun ĉiul. gek-doj, L., PK., PI. Resp. garantiata.

— "10 gekursanoj dez. koresp. L., PK., PI. k. ĉ. l., Resp. garantiata." Adr.: K-do *Wilhelm Wappler,* Chemnitzer Str. 14, II. *Mittweida i. S.*

— K-do *H. Laŭdel,* (SAT-ano 576), Schule Seehausen, *Post Leipzig-Eutritzsch* dez. serioze koresp. kun Jugoslavio, Bulgario, Hungario k. Rumanio, L., PI.

— "Kurspartoprenantoj" dez. koresp. k. ĉ. l. PI., PM. Adr.: K-do *Kurt Bachmann,* Herforder Str. 2a, *Schildesche b. Bielefeld.*

— K-do *Osmar Metz,* Burgstr. 25, *Frankfurt a. M.* dez. koresp. pri lab. vivo k. ĝeneralaj cirkonstancoj en Rusio.

— K-do *Gerhard Bräuer,* Leipziger Str. 5, *Zittau i S.* dez. koresp. L., PK., PI., PM. Resp. garantiata.

Sovet-Unio

— K-do *Vozdvijenskija,* Skolnij per. 6, *Odessa,* deziras koresp. pri ĉiuj temoj. L., PK. k. ĉ. l.

— K-do *P. I. Dubkeviĉ,* Gularnaja, 22, loĝ. 84, *Leningrad,* dez. koresp. pri ĉ. tem., L., PK., PI. k. ĉ. l.

— "Esperanto-Grupo" dez. koresp. pri ĉ. temoj. Adr.: *Klub Metalistov,* Komunistiĉeskaja, 12, *Stalingrad.*

— K-do *Ilariono Savvin,* Goszavody im. Iljiĉa, *Sartana,* (Donbass) dez. koresp. pri ĉ. tem. k. ĉ. l. Resp. garantiata.

— K-do *N. S. Maslov,* militmaristo, Nikolskij per. 6, 23, *Leningrad,* pri lab. partia k. marista vivmanieroj, seriozaj temoj k. ĉ. l.

— K-do *M. P. Sabo,* C. K. Svjazi, k. 206, Dvorec Truda, Solanka, 12, *Moskvo,* pri stato de lab.-movado en tuta mondo. Akurate resp.

La rondeto de l'esperantistoj kaj la esperantaj kursoj de Sverdlovska fervoja klubo je nomo de Vajner deziras korespondadi (L, PK) kun esperantistaj organizaĵoj, kursoj kaj apartaj gekamaradoj de ĉ. l, pri div. tem., prefere pri sindikata mov., kluba laboro, pri vivo de prol., pri polit. kaj soc. demandoj, pri vivo kaj enhavo de laboro de esper. organizaĵoj kaj kursoj. Ni resp. nepre kaj senprokr. Dez. interŝanĝi PI, bfl, PM, esperantaĵojn k. ĉ. l. Tuta materialo estas utiligata por propag. Esp-on. Skribu multenombre por ke ni pruvu al ĉiuj klubaj, sindik. kaj soc. organizaĵoj, ke esp. estas vera interligilo de prol. masoj. Adr.: *Sovet-Unio, Sverdlovsk, do vostrjebovanija, al Bazilo Ĵeleznjakov.*

— K-dino *E. Nesvitajlo,* str. 17, Ĵovtnja 31, *Dolinskaja,* (Ekater. gub.) dez. koresp. pri lab mov., L., PI. k. ĉ. l.

Granda Konkurso: — Dolinska esp. grupo petas sendi al ĝi koresp.-aĵojn pri lab. vivo, moroj, kutimoj k. a. tem. Ĉiuj ricevitaj L. aŭ PI. estos prelegataj dum la speciale aranĝota publika propag. vespero k. 5 plej interesaj koresp.-aĵoj estos premiataj per esp. libroj kaj presotaj en loka gazetaro. Rezultatoj de la konkurso estos publikigotaj. Adreso: *"Grupo Esperanto"* Dolinskaja (Ekaterinosl. gub.).

— K-do *A. Jodko,* Ananjevski per 5, kv. 5, *Moskvo,* dez. seriozan koresp. pri arkivaj aferoj.

— K-do *J. Vajnŝtejn,* panisto, Volosska 58, 17, *Kiev,* dez. koresp. pri div. temoj k. ĉ. l. gejunuloj.

— "Lernanto (13—16 j.) de lab.-lernejo, pl. Sportaka 4. Trudŝkola, 80; Kiev, kolektive k. ĉ. l. pionira, inf. movadoj Resp. garantiata".

Presejo: UNS-PRODUKTIVGENOSSENSCHAFT, LEIPZIG